

Úvod do medicínského práva

Ondřej Pavelek

7. 3. 2017

Medicínské právo jako právní odvětví

- Terminologie:

Medizinrecht x Gesundheitsrecht x medical law

- Proč studovat medicínské právo?

- Medicínské právo jako právní odvětví?

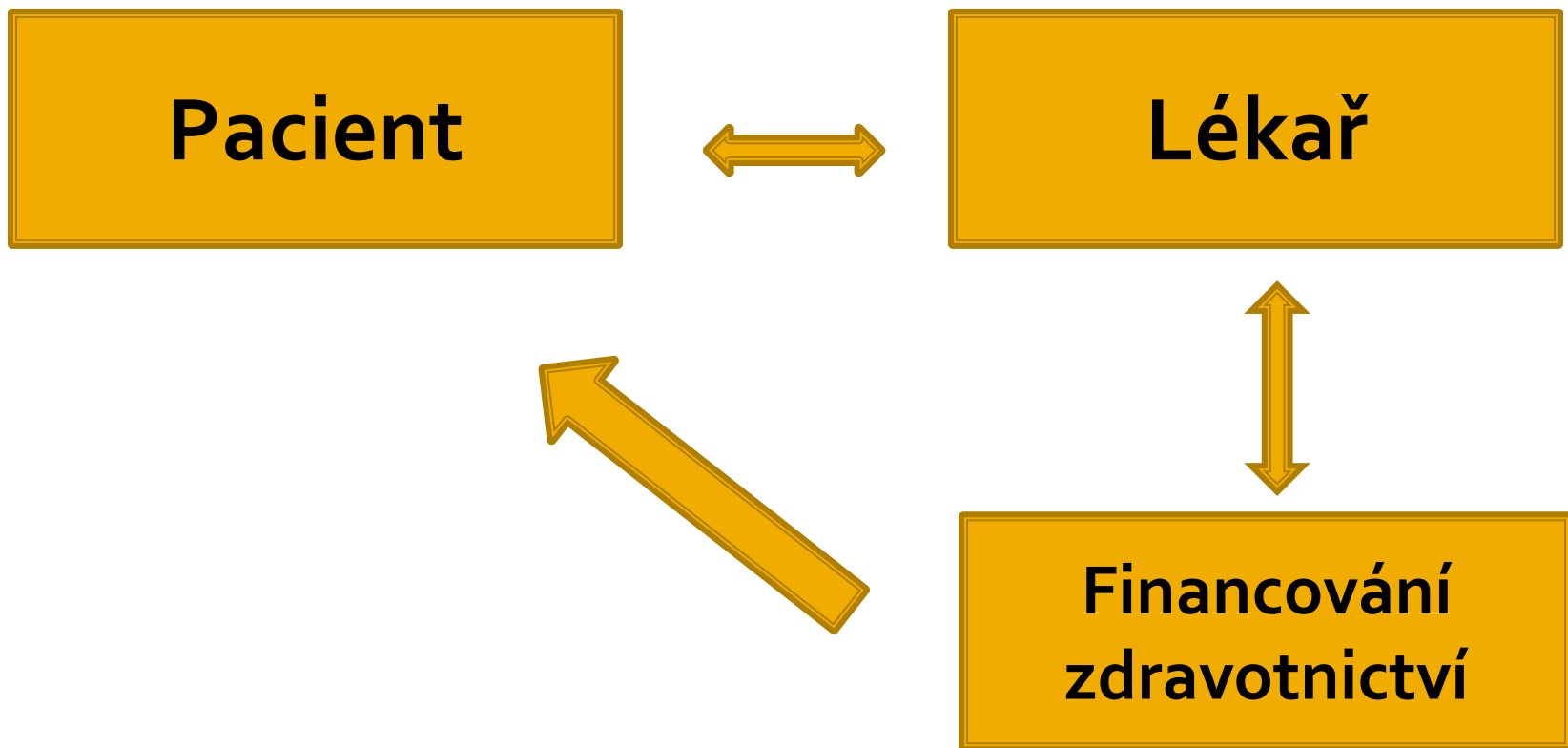
Počet advokátů se zaměřením na MP

- Počet advokátů v ČR 16 285 ke dni 3. 3. 2017
- Počet advokátů se zaměřením na MP: 276
- Autorské právo: 476
- Právo životního prostředí: 110
- Pracovní právo: 2498

Předmět medicínského práva

- 1. Vztah lékaře a pacienta
- 2. Veřejné zdravotní pojištění
- 3. farmaceutické právo
- 4. ochrana veřejného zdraví

1. Vztah lékaře a pacienta

2. Veřejné zdravotní pojištění

- **Zákon o veřejném zdravotním pojištění**

Příklad č. 1: nezodpovědný otec

- Nezletilý devítiletý Honza, syn žalovaného, vjel na dětském motocyklu opatřeném motorem, schopném dosáhnout rychlosti až 40 km/h, z místa mimo vozovku na místní komunikaci a nedal přednost v jízdě osobnímu automobilu, jehož řidička přijíždějící po komunikaci zprava přední částí vozidla narazila do pravého boku motocyklu. Následkem střetu utrpěl nezletilý Honza mnohačetná těžká zranění. Žalovaný otec byl uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 trestního zákona (pozn. § 147 trestního zákoníku), spočívajícím v tom, že svému synu způsobil z nedbalosti těžkou újmu na zdraví porušením důležité povinnosti vyplývající z jeho postavení rodiče a z ustanovení § 31 odst. 1 písm. a), odst. 2 zákona o rodině, neboť odešel do domu a nechal syna s nastartovaným motocyklem samotného na ulici.

Příklad č. 1: nezodpovědný otec

- § 55 odst. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění:
- *Příslušná zdravotní pojišťovna má vůči třetí osobě právo na náhradu těch nákladů na hrazené služby, které vynaložila v důsledku zaviněného protiprávního jednání této třetí osoby vůči pojištěnci. Náhrada podle věty první je příjmem fondů zdravotní pojišťovny.*

3. Farmaceutické právo

- Zejména zákon o léčivech

4. Ochrana veřejného zdraví

- **Zákon o ochraně veřejného zdraví**
- = zdravotní stav obyvatelstva a jeho skupin
- Upravuje např.
 - hygienické požadavky na vodu
 - Hygienické požadavky na prostory a provoz škol
 - Ochrana před hlukem...

Prameny

Mezinárodní smlouvy

**Veřejné právo
(normy práva veřejného)**

**Soukromé právo
(normy práva
soukromého)**

Úmluva o lidských právech a biomedicíně

- Souhlas
- Ochrana soukromí a právo na informace
- Lidský genom
- Vědecký výzkum
- Odběr orgánu a tkáně z žijících dárců pro účely transplantace
- Zákaz finančního prospěchu a nakládání s částmi lidského těla

Veřejné právo

Zákon o zdravotních službách

- Co je informovaná souhlas?
- Co je postup tzv. lex artis?
- Podmínky vedení zdravotnické dokumentace

Zákon o zdravotních službách

- zdravotní služby a podmínky jejich poskytování (včetně výkonu státní správy),
- druhy a formy zdravotní péče,
- podmínky hodnocení kvality a bezpečí zdravotních služeb
- práva a povinnosti:
 - pacientů a osob pacientům blízkých,
 - poskytovatelů zdravotních služeb,
 - zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků

Zákon o specifických zdravotních službách

- Asistovaná reprodukce (§ 3)
- Sterilizace (§ 12)
- Terapeutická kastrace (§ 17)
- Změna pohlaví transsexuálních pacientů (§ 21)
- Psychochirurgické výkony (§ 24)
- Genetická vyšetření (§ 28)
- Odběry lidské krve a jejích složek, léčba krví nebo jejími složkami (§ 31)

Zákon o lidských tkáních a buňkách

- podmínky pro zajištění jakosti a bezpečnosti lidských tkání a buněk určených k použití u člověka, popřípadě ke zhotovení produktů z lidských tkání, nebo lidských buněk určených k použití u člověka,

Zákon o zdravotnické záchranné službě

Upravuje zejména

- Podmínky poskytování zdravotnické záchranné služby
- Dostupnost zdravotnické záchranné služby (20 minut)

Kontrolní otázka

- Jaký je vztah uvedených předpisů?

- **Zákon o nelékařských zdravotnických povoláních**
- **Zákon o veřejném zdravotním pojištění**
- **Zákon o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky**
- **Zákon o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách**
- **Zákon o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře**
- **Zákon o léčivech**
- **Zákona o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů (transplantační zákon)**

Soukromé právo

- **Občanský zákoník**
- **Zákoník práce**
- **Nařízení vlády č. 276/2015 Sb. Nařízení vlády o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání**
- **(Metodika k odškodňování újmy na zdraví)**

Občanský zákoník

- § 29: změna pohlaví
- § 81 až § 114: ochrana osobnosti
 - Člověk je nedotknutelný
 - Zásah do integrity
 - Práva člověka převzatého do zdravotnického zařízení
 - Nakládání s částmi lidského těla
 - Ochrana lidského těla po smrti

Příklad č. 2: darování ledviny

- Jana a Honza jsou manželé. Honza potřebuje transplantaci ledviny. Jana se rozhodla, že mu ji daruje; uzavřeli darovací smlouvu podle § 2055 a násl. o. z.
- Posudte platnost této smlouvy.
- Poradte manželům, jak postupovat.

Příklad č. 3: změna pohlaví

- Mladý muž Petr (25 let) se cítil být celý dosavadní život jako žena. Rozhodl se pro změnu pohlaví. Posudťte.

Shrnutí

- Medicínské právo je roztríšteno
- Je upraveno normami práva veřejného i soukromého; tyto normy se doplňují